Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie

71-727 Szczecin, ul. Światowida 77

tel. (091) 4 426 101, faks (091) 4 236 392, e-mail: szczecin@rio.gov.pl

Szczecin, dnia 18 czerwca 2021 r.

WK.0913.1529.24.P.2021

Pani
Małgorzata Woronowicz
Dyrektor
Szkoły Podstawowej
im. Jana Pawła II
w Bielicach

Wystąpienie pokontrolne

Informuję, że działając na podstawie art. 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych[1], w okresie od 19 do 30 kwietnia 2021 r. Regionalna Izba Obrachunkowa w Szczecinie przeprowadziła kontrolę problemową gospodarki finansowej Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Bielicach[2], prowadzonego przez Gminę Bielice, w zakresie gospodarowania opłatami pobranymi przez tą Szkołę w latach 2018-2019 za żywienie dzieci.

Celem przeprowadzonej kontroli było ustalenie, czy opłaty wnoszone w latach 2018 i 2019 przez rodziców/opiekunów prawnych dzieci uczęszczających do Szkoły Podstawowej z Oddziałami Przedszkolnymi za korzystanie z posiłków zostały przeznaczone wyłącznie na pokrycie wydatków poniesionych na zakup artykułów żywnościowych, tzw. „wsadu do kotła".

Protokół kontroli został podpisany i przekazany Pani w dniu 27 maja 2021 r.

Zapewnienie żywienia w publicznych szkołach jest zadaniem towarzyszącym działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, zapisanym w art. 106 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe. Przywołany przepis – w odniesieniu do uczniów Szkoły – przewiduje możliwość, a nie obowiązek prowadzenia stołówek przez szkoły publiczne. Natomiast art. 108 pkt 4 przywołanej ustawy stanowi, że przedszkole (oddziały przedszkolne) w zakresie realizacji zadań statutowych zapewnia dzieciom możliwość korzystania z posiłków, a zatem jest to obowiązek dyrektora i organu prowadzącego, a nie rodziców.

W wyniku kontroli ustalono, że w Szkole z oddziałami przedszkolnymi nie funkcjonowała kuchnia, przyjęto natomiast rozwiązanie organizacyjne polegające na nabywaniu posiłków dla uczniów Szkoły i dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych od dostawców cateringowych usług gastronomicznych (3), wybranych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielicach[3] w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego pn. Dożywianie uczniów w Zespole Szkół Publicznych im. Jana Pawła II w Bielicach, o wartości nieprzekraczającej równowartości w złotych 30 000 euro.

W badanym okresie w Szkole obowiązywał Statut[4], zgodnie z którym w celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań opiekuńczych, w szczególności wspierania prawidłowego rozwoju

---

[1] ustawa z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137)
[2] dalej: Szkoła
[3] dalej: OPS
[4] załącznik do uchwały Nr VII/2017 Rady Pedagogicznej Szkoły Podstawowej z oddziałami przedszkolnymi im. Jana Pawła II w Bielicach z dnia 28 listopada 2017 r. w sprawie statutu szkoły

uczniów, szkoła organizuje stołówkę szkolną, a szczegółową organizację pracy tej stołówki określa jej regulamin. Ponadto w przywołanym dokumencie określono, że do zadań statutowych placówka posiada sale zajęć, szatnię, łazienkę i stołówkę (§ 4 ust. 8 w zw. z § 87 ust. 6); przedszkole sprawuje opiekę nad dziećmi, w szczególności organizuje spożywanie posiłków zgodnie z zasadami żywienia oraz możliwościami technicznymi (§ 83 ust. 1 pkt 4).

W latach objętych kontrolą w jednostce obowiązywały regulaminy korzystania ze stołówki wprowadzone do stosowania zarządzeniami Dyrektora Szkoły[5]. Wśród zasad określonych ww. regulaminami wskazano m.in., że stołówka szkolna była czynna od 7:00 do 14:30 w okresie trwania zajęć dydaktycznych, a obiady wydawane były między godziną 11:00 a 12:00. Zamówienia zestawów obiadowych były przyjmowane każdego dnia pracy stołówki przynajmniej z jednodniowym wyprzedzeniem. Menu było udostępniane na tablicy informacyjnej w Szkole. Należność za obiady należało uregulować przelewem bezpośrednio na rachunek bankowy przedsiębiorcy prowadzącego catering. Cena obiadu była ustalana corocznie i ogłaszana na początku roku szkolnego. Kwota miesięcznej opłaty podawana była do wiadomości rodziców/opiekunów prawnych uczniów Szkoły i dzieci z oddziałów przedszkolnych na pierwszym w roku szkolnym spotkaniu organizacyjnym, na stronie internetowej i na tablicy ogłoszeń w stołówce.

Zarządzeniami wprowadzającymi do stosowania regulaminy korzystania ze stołówki Dyrektor jednostki ustaliła również stawki opłat za posiłki (obiady), serwowane uczniom Szkoły i dzieciom z oddziałów przedszkolnych, bez określenia ich części odpowiadającej kosztom surowców użytych do przygotowywania tych posiłków.

Z informacji ustnych uzyskanych od Dyrektora Szkoły wynika, że ustalone stawki żywieniowe były przedmiotem konsultacji z Wójtem Gminy Bielice oraz z Kierownikiem OPS, natomiast wyniki tych konsultacji nie zostały w żaden sposób udokumentowane.

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że w latach 2018-2019 uczniowie Szkoły oraz dzieci z oddziałów przedszkolnych, nieobjęte pomocą państwa w zakresie dożywiania, korzystały z posiłków (obiadów) odbieranych od dostawcy i podawanych w stołówce szkolnej przez pracowników Szkoły, zaś opłaty za zamówione uprzednio posiłki (zazwyczaj na okres miesiąca) rodzice uczniów i dzieci wnosili bezpośrednio na rachunek bankowy dostawcy.

Przedstawione wyżej regulacje zarówno statutowe Szkoły jak i wewnętrzne obowiązujące w jednostce oraz okoliczności potwierdzające zapewnienie uczniom Szkoły i dzieciom z oddziałów przedszkolnych możliwości korzystania z posiłków (obiadów) wydawanych za zgodą i wiedzą jej Dyrektora przez pracownika tej jednostki w sposób zorganizowany, tj. w wydzielonym pomieszczeniu Szkoły, w godzinach zajęć dydaktycznych i za odpłatnością świadczą o zorganizowaniu w tej jednostce stołówki, o której jest mowa w art. 106 ust. 1 w zw. z art. 4 pkt 1 ustawy Prawo oświatowe[6].

Konsekwencją zorganizowania w ramach zadań statutowych Szkoły stołówki dla uczniów oraz dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych był w latach 2018-2019 obowiązek jej Dyrektora, określony art. 106 ust. 2 w zw. z art. 4 pkt 1 ustawy Prawo oświatowe, polegający na ustaleniu opłat za posiłki w porozumieniu z organem prowadzącym Szkołę, gromadzeniu opłat pobranych za posiłki od rodziców/opiekunów prawnych uczniów i dzieci z oddziałów przedszkolnych oraz przeznaczaniu wydatków bieżących Szkoły na wydatki związane z realizacją jej statutowych zadań, zgodnie z art. 9 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych[7]. W tych okolicznościach zapewnienie żywienia uczniom Szkoły oraz dzieciom uczęszczającym do oddziałów przedszkolnych stanowi realizację zadania publicznego, co powinno mieć swoje

[5] zarządzenia Dyrektora Szkoły Podstawowej w Bielicach: Nr IV/2017 z dnia 4 września 2017 r., Nr IX/2018 z dnia 3 września 2018 r. oraz Nr XII/2019/2020 z dnia 2 września 2019 r.

[6] ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59; Dz. U. z 2018 r., poz. 996 z późn. zm.; Dz. U. z 2019 r., poz. 1148 z późn. zm.))

[7] ustawa z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. poz. 2203 z późn. zm.)

odzwierciedlenie w planowaniu, ewidencji i sprawozdawczości Szkoły. W kontrolowanej jednostce realizacja ww. zadania publicznego nie była objęta planowaniem, ewidencją i sprawozdawczością Szkoły.

Zgodnie z postanowieniami art. 106 ust. 4 w zw. z art. 4 pkt 2 ustawy Prawo oświatowe do opłat wnoszonych za korzystanie przez uczniów i dzieci z oddziałów przedszkolnych z posiłku w stołówce szkolnej nie wlicza się wynagrodzeń pracowników i składek naliczanych od tych wynagrodzeń oraz kosztów utrzymania stołówki. Oznacza to, że cena za obiad może obejmować jedynie koszty artykułów żywnościowych (tzw. „wsadu do kotła"). Natomiast pozostałe koszty związane ze świadczeniem usługi cateringu (np. koszt przygotowania i dostawy posiłków do szkoły/oddziałów przedszkolnych, zapewnienie jednorazowych naczyń, odbiór pozostałości po niezjedzonych obiadach) powinny być sfinansowane ze środków budżetu Gminy.

W oparciu o wyjaśnienie złożone w trakcie kontroli stwierdzono, że Dyrektor Szkoły nie posiadała wiedzy jaką kwotę w cenie posiłków stanowiły artykuły żywnościowe zużyte do ich przygotowania. Opłaty za posiłki ponoszone przez rodziców/opiekunów prawnych uczniów i dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych odpowiadały pełnej wysokości ich ceny, określonej obowiązującymi w Szkole regulaminami korzystania ze stołówki szkolnej. Powyższe może świadczyć o ponoszeniu przez rodziców/opiekunów prawnych zawyżonych kosztów zakupu posiłków w zorganizowanej przez Szkołę stołówce, co najmniej o koszt ich przygotowania, co jest niezgodne z art. 106 ust 4 ustawy Prawo oświatowe.

Nieprawidłowości stwierdzone w trakcie kontroli były przede wszystkim wynikiem nieprzestrzegania przywołanych wyżej przepisów prawnych regulujących zasady wykonywania zadań szkoły w zakresie organizacji i finansowania żywienia, przy czym w części odpowiedzialność należy przypisać organowi prowadzącemu, do zadań którego należy m.in. opracowanie budżetu gminy i przekazanie szkołom informacji niezbędnych do opracowania planów finansowych.

Odpowiedzialność za gospodarkę finansową jednostki sektora finansów publicznych spoczywa na Dyrektorze Szkoły, jako kierowniku jednostki, zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych[8], natomiast ogólny zakres kompetencji, zadań i obowiązków dyrektora szkoły określa obecnie art. 68 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe.

Wnioski:

1. Ustalenie zasad korzystania ze stołówki szkolnej, w tym wysokości opłat za posiłki, przy udokumentowaniu zachowania wymogu ustalenia ich w porozumieniu z Wójtem Gminy, mając jednocześnie na uwadze, że ustalona opłata za posiłki, pobierana od uczniów, może obejmować wyłącznie koszty artykułów żywnościowych zużytych do przygotowania posiłków.
2. Pobieranie od rodziców uczniów i dzieci z oddziałów przedszkolnych i gromadzenie opłat za posiłki oraz przeznaczanie środków finansowych Szkoły na wydatki bieżące związane z realizacją jej statutowych zadań.
3. Objęcie planowaniem, ewidencją i sprawozdawczością Szkoły realizacji zadania publicznego polegającego na zapewnieniu żywienia uczniom Szkoły oraz dzieciom uczęszczającym do oddziałów przedszkolnych.

Wyrażam przekonanie, że przeprowadzone czynności kontrolne oraz powyższe wnioski przyczynią się do poprawy gospodarowania środkami publicznymi.

---

[8] ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.; Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.)

Zgodnie z treścią art. 9 ust. 3 i ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Izby, za moim pośrednictwem, zastrzeżeń do wniosków pokontrolnych, dotyczących zarzutów naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie w niniejszym wystąpieniu w terminie 14 dni od daty otrzymania tego wystąpienia.

Stosownie do przepisów art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o powiadomienie Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania.

Zastępca Prezesa
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Szczecinie
(–) Katarzyna Korkus
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
Wójt Gminy Bielice